

Yeni saytın təqdimatı və istifadə olunan veb texnologiyalar

Bildiyiniz kimi, müasir dövrdə texnologiyaların rolu əvəzolunmazdır. Hal-hazırda elə bir sahə yoxdur ki, texnologiyasız keçinə bilsin. Texnologiya hər yerdədir, istər evdə, istər işdə, bir sözlə, insan fəaliyyətinin olduğu hər bir yerdə texnologiya mövcuddur.

Çox xoş bir təsadüfdür ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncama əsasən 2013-cü il “İnformasiya-kommunikasiya texnologiyaları” ili kimi elan olunmuşdur. 2013-cü ilə nəzər yetirsək, görürük ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Prezident Kitabxanası texnologiya sahəsində çox irəliləmişdir. Kitabxanamız müasir texnoloji avadanlıqlarla təchiz olunmuşdur. Bu 10 ildə çox sayda elektron resurslar yaradılmış və toplanmışdır.

Məlum olduğu kimi, bugünkü gündə informasiyanın yayılmasında internetin rolu əvəzsizdir. İnternet öz inkişafı ilə həyatımızı o dərəcədə asanlaşdırıb ki, hətta evdən kənara çıxmadan bütün məlumatlara yiyələnirik və həmçinin kommunal xərclərimizə qədər bütün ödəmələrimizi internet vasitəsilə həyata keçiririk. O ki qaldı, internetin və informasiya texnologiyaların kitabxana aləmində roluna, mən elə hesab edirəm ki, daim inkişaf etmək istəyən kitabxana bunlardan yan keçə bilməz.

Unutmayaq ki, yeni texnologiyalarla ayaqlaşan müasir oxucularımızın sayı artmaqdadır və bizim üzərimizə düşən vəzifələrdən biri onların informasiya tələblərini ödəməkdir. Bütün bunları nəzərə alaraq, bu andan etibarən Prezident Kitabxanasının bütün müasir veb texnologiyaları standartlarına cavab verən yeni veb-saytı istifadəyə verilmişdir. İlk öncə, sizə qısa olaraq, saytın yaradılmasında istifadə olunan veb texnologiyaları barədə məlumat vermək istərdim. PHP proqramlaşdırma dilində yaradılmış, JQuery texnologiyasından və MySQL verilənlər bazasından istifadə olunmuşdur. Həmçinin veb-sayt HTML 5 və CSS3 standartları əsasında qurulmuşdur. Yeni yaradılan veb saytın digər üstünlüklərindən biri də onun Responsive Web Design (RWD) standartlar üzərində qurulmasıdır. Responsive Web Design anlayışını ilk dəfə olaraq məşhur veb dizayner Ethan Marcotte 2010-cu ilin may ayında dərc olunmuş məqalələrindən birində işlətməmişdir. Bildiyimiz kimi, hazırki dövrdə smartpho-nlar, planşetlər və bu kimi digər müasir cihazlar insan həyatının ayrılmaz hissəsinə çevrilmişdir. Məhz bu səbəbdən, sözügedən Responsive Web Design anlayışı veb saytın bütün cihazlarda adaptasiya olunmasına şərait yaradır. Veb saytda istifadə olunan hər bir element və şəkil Responsive Web Design tələblərinə cavab verir.

Saytda tətbiq olunan yeniliklərdən biri də kitabxanamızın elektron resurslarının sadə və eyni zamanda təşkil olunmuş formada, asan şəkildə oxucularımız tərəfindən köçürülməsinə və istifadəsinə şərait yaradılmasıdır. Yeni yaradılan saytın hər səhifəsində verilən bütün informasiyalar tam izahlı formada təqdim olunmuşdur. Həmçinin yeni kitablar bölməsində diqqəti cəlb edən yeni dizayn tətbiq olunmuşdur. Belə ki, istənilən kitabın üzərinə gəldikdə onun ilkin qısa biblioqrafik təsviri ilə tanış olmaq olar.

Bugünkü gündə informasiyanın daha geniş kütlələrə yayılmasını istəyirsinizsə, sosial şəbəkələrdən yan keçmək qeyri-mümkündür. Nəzərinizə çatdırmaq istərdim ki, hətta məşhur xəbər portalları belə öz xəbərlərinin yayılmasında facebook, twitter və digər sosial şəbəkələrin əvəzsiz köməyindən yan keçə bilmirlər. Sosial şəbəkələr həmçinin saytdan istifadə edənlərin sayının artmasında da böyük rol oynayır. Bütün bunları nəzərə alaraq, Prezident Kitabxanası bu ildən etibarən sosial şəbəkələrdə fəal iştirak etməyi qarşısına məqsəd qoymuşdur. Hal-hazırda facebook səhifəmizə kitabxananın 10 illik fəaliyyətini və məlumatlarını yerləşdirməkdə davam edirik. Bu yaxın zamanda facebook səhifəmiz tam şəkildə istifadəyə veriləcəkdir.

Bu sahədə fəaliyyətimizdə daha bir yeniliyə toxunmaq istərdim. Bütün kitabxanalarda olduğu kimi, Prezident Kitabxanasında da elektron kitabların sayı artmaqda davam edir. Bunu nəzərə alaraq, Kitabxanamız cari və gələcək elektron kitablar üçün vahid, müstəqil verilənlər bazası yaratmaqla ilk dəfə olaraq bu yeniliyə imza atmışdır. Heç bir avtomatlaşdırılmış kitabxana sistemindən asılı olmayan, müstəqil şəkildə MySQL verilənlər bazası üzərində qurulmuş "Elektron Kitablar" layihəsi böyük üstünlüklərə malikdir. Bu üstünlüklərdən bir neçəsini nəzərinizə çatdırmaq istərdim: daxili axtarış sistemi, elektron kitabların özünəməxsus şəkildə bazaya əlavə edilməsi, kateqoriyalara əsasən düzülüş, açar sözlərin tətbiqi, istənilən dildə kitabların əlavə edilməsi, yükləmələrin sayı, açıq kod mənbəyi və s. Bu və ya digər yeniliklər "Elektron Kitablar" layihəsinin veb üzərindən asan şəkildə reallaşdırılmasına imkan yaradacaqdır. Belə ki, istənilən elektron kitabı onun başlığına, açar sözünə, kateqoriyasına, müəllifinə görə tez bir şəkildə axtarmaq mümkün olacaq. Bütün bunlar istifadəçilərimizin rahatlığını təmin etmək məqsədi ilə yaradılmışdır. "Elektron Kitablar" layihəsi istifadəçilərin rahatlığı ilə yanaşı, öz kitablarının elektron versiyalarını bizə etibar edib göndərən müəlliflərin də maraqlarına xidmət edir. Bu böyük layihənin həyata keçirilməsi yaxın günlərdə reallaşacaqdır.

Yeni yaradılan saytın üstünlüklərindən biri də, onun müvafiq şöbələrlə birbaşa əlaqəsinin olmasıdır. Bu, o deməkdir ki, kitabxananın yeni kitabları, elektron resursları, elektron layihələri, dövrü mətbuatı, göstəriciləri, xəbərləri və digər məlumatları müvafiq

şöbələr tərəfindən admin panel vasitəsi ilə yerləşdirəcək. Yerinə yetirilmiş işlərin nəticələri email vasitəsi ilə bir ünvanda toplanacaq və onların əsasında rəhbərliyə hesabat veriləcəkdir.

Sonda bir kiçik yeniliyi də qeyd etmək istərdim, belə ki, yeni oxucularımız əlaqə səhifəsində kitabxanamızın harada yerləşdiyini onlayn şəkildə Google Maps vasitəsi ilə öyrənə biləcəklər. Prezident Kitabxanasında informasiya texnologiyalarının son nailiyyətlərinin tətbiqi davam etdiriləcəkdir.